

|                            |                                |
|----------------------------|--------------------------------|
| Súd:                       | Najvyšší súd SR                |
| Spisová značka:            | 5Tdo/19/2014                   |
| Identifikačné číslo spisu: | 3812010268                     |
| Dátum vydania rozhodnutia: | 31.03.2014                     |
| Meno a priezvisko:         | JUDr. Juraj Kliment            |
| Funkcia:                   | sudca                          |
| ECLI:                      | ECLI:SK:NSSR:2014:3812010268.1 |

## UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z jeho predsedu JUDr. Juraja Klimenta a sudcov JUDr. Milana Karabína a JUDr. Petra Szaba v trestnej veci obvineného D. D. pre zločin vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/, b/, c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/, § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. prerokoval na neverejnom zasadnutí konanom 31. marca 2014 v Bratislave dovolanie obvineného D. D. proti rozsudku Krajského súdu v Trenčíne zo 16. mája 2013, sp. zn. 2 To 130/2012 a rozhodol

### rozhodol:

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného D. D. sa o d m i e t a.

### Odôvodnenie

Rozsudkom Okresného súdu Prievidza z 27. augusta 2012, sp. zn. 2 T 79/2012, bol obvinený D. D. uznaný za vinného v bode 1/ zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. a/, b/, c/ Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. b/, § 139 ods. 1 písm. c/, § 140 písm. c/ Tr. zák., v bode 2/ z prečinu nebezpečného vyhrážania podľa § 360 ods. 1, ods. 2 písm. b/, d/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/, § 140 písm. c/ Tr. zák. a v bode 3/ zo zločinu vydierania podľa § 189 ods. 1, ods. 2 písm. b/ Tr. zák. s poukazom na § 139 ods. 1 písm. c/ Tr. zák. sčasti podľa § 189 ods. 1 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že

1/ od nezisteného dňa mesiaca február až marec 2008 do nezisteného dňa v mesiaci september 2009 na rôznych miestach v Dolných Vesteniciach, okres Prievidza a v Bánovciach nad Bebravou sa opakovane viackrát svojej vtedajšej družke K. L. vyhrážal, že ak ho neposlúchne a nebude robiť to, čo on určí, napadne jej syna Z. L., jej psa, aby sa poškodená nestarala do jeho osobných vecí a mlčala o jeho trestnej činnosti, o ktorej jej predtým obvinený povedal, inak jej vytrhne chrbticu, bude chromá na vozíku, obvinený hrozby sprevádzal aj fyzickým násilím - fackami, kopaním, sácaním a v nezistený deň v máji 2008 po tom, čo sa poškodená dozvedela, že obvinený olúpil v Žiline jej kamaráta J. J. a vyčítala to obvinenému, obvinený sa jej vyhrážal, že ak o trestnej činnosti nebude mlčať, dopadne ako poškodený J. J., skončí na vozíku, v tomto období od začiatku roku 2008 do septembra 2009 sa poškodenej vyhrážal, že ak s ním skončí vzťah, poškodená skončí zle, pôjde jej po krku a skončí na vozíku, týmito hrozbami v poškodenej vzbudil obavu o jej život a poškodená zo strachu z obvineného zotrvala vo vzťahu s obvineným,

2/ v presne nezistený deň v máji 2009 v obci Dolné Věstence, okres Prievidza, počas cesty osobným motorovým vozidlom do Bratislavy obvinený vyčítal poškodenú, že rozprávala o ich problémoch vo vzťahu a o trestnej činnosti obvineného s kamarátom obvineného, uderil poškodenú laktom do tváre, motorovým vozidlom zašiel na poľnú cestu za objekt Vegum v Dolných Věstenciach, vytiahol poškodenú za nohy z motorového vozidla na cestu, bil ju päsťami, a kopal do rôznych častí tela, vyhrážal sa jej zabitím, zakopáním, čím v poškodenej vzbudil obavu, že hrozby splní, obvinený nedovolil poškodenej vyhľadať so spôsobenými zraneniami lekárske ošetrovanie i napriek tomu, že utrpela zranenie tváre a hrudníka,

3/ po tom, čo bol obvinený prepustený z väzby, v presne nezistených dňoch v mesiaci marec až apríl 2011 prišiel viackrát do baru G. v Dolných Věstenciach, okres Prievidza, v ktorom pracovala poškodená K. L. a žiadala od nej, aby skončila svoj vzťah s novým priateľom K. P., ak to neurobí, môže sa jej niečo stať, poškodenému môže zhorieť motorové vozidlo, čím v poškodenej K. L. a poškodenom K. P. vzbudil obavu o život a majetok a poškodená dala výpoveď u vtedajšieho zamestnávateľa.

Za to bol odsúdený podľa § 189 ods. 2, § 41 ods. 2, § 38 ods. 7 a § 39 ods. 1 Tr. zák. k úhrnnému trestu odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, pre výkon ktorého bol podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradený do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia.

Krajský súd v Trenčíne rozsudkom zo 16. mája 2013, sp. zn. 2 To 130/2012, na podklade odvolania obvineného D. D. a okresného prokurátora podľa § 321 ods. 1 písm. d/, ods. 3 Tr. por. zrušil napadnutý rozsudok vo výroku o uloženom treste odňatia slobody a spôsobe jeho výkonu a podľa § 322 ods. 3 Tr. por. sám vo veci rozhodol tak, že obvinenému D. D. podľa § 189 ods. 2 Tr. zák., § 41 ods. 2 Tr. zák. (bez použitia vety za bodkočiarkou s poukazom na Nález Ústavného súdu Slovenskej republiky z 28. novembra 2012, sp. zn. PL.ÚS 106/2011) s použitím § 37 písm. h/, m/ Tr. zák., § 38 ods. 4 Tr. zák. a § 39 ods. 1 Tr. zák. uložil úhrnný trest odňatia slobody vo výmere 4 (štyri) roky, pre výkon ktorého ho podľa § 48 ods. 2 písm. b/ Tr. zák. zaradil do ústavu na výkon trestu so stredným stupňom stráženia. Zároveň podľa § 319 Tr. por. zamietol odvolanie okresného prokurátora.

Proti tomuto rozsudku podal 10. júla 2014 obvinený D. D. prostredníctvom splnomocnenej obhajkyne dovolanie. Trestná vec obvineného D. D. bola Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky predložená na rozhodnutie o podanom dovolaní 26. marca 2014.

Obvinený D. D. v podanom dovolaní uplatnil dovolacie dôvody podľa § 371 ods. 1 písm. c/ a g/ Tr. por.

V texte dovolania vo vzťahu k všetkým uplatneným dôvodom spoločne argumentoval tým, že rozsudok krajského súdu považuje za nezákonný a v rozpore s viacerými trestnoprávnymi zásadami, predovšetkým so zásadou in dubio pro reo a zásadou voľného hodnotenia dôkazov. Vytýkal krajskému súdu, že bol uznaný za vinného bez akéhokoľvek priameho dôkazu, ale len na základe nejakých indícií a nepreskúmateľných domnienok. Podľa jeho názoru orgány činné v trestnom konaní nezabezpečili celý rad dôkazov, najmä psychologické vyhodnotenie duševného stavu poškodenej K. L. a svedka H. V., ako aj ďalšie ním navrhnuté dôkazy, v dôsledku čoho procesný postup konajúcich súdov považoval za porušenie jeho práva na spravodlivý proces.

S poukazom na to obvinený v petite dovolania navrhol, aby Najvyšší súd Slovenskej republiky zrušil rozsudok Krajského súdu v Trenčíne zo 16. mája 2013, sp. zn. 2 To 130/2012 ako aj rozsudok Okresného súdu Prievidza z 27. augusta 2012, sp. zn. 2 T 79/2012 a tomuto prikázal, aby vec v potrebnom rozsahu znovu prerokoval a rozhodol.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 377 Tr. por.) preskúmal dovolanie obvineného a zistil, že dovolanie je prípustné (§ 368 ods. 1, ods. 2 písm. h/, § 372 ods. 1 Tr. por.), bolo podané oprávnenou osobou (§ 369 ods. 2 písm. b/ Tr. por.), prostredníctvom splnomocneného obhajcu (§ 373 ods. 1 Tr. por.), v zákonom stanovenej lehote (§ 370 ods. 1 Tr. por.) a na mieste, kde možno tento

mimoriadny opravný prostriedok podať (§ 370 ods. 3 Tr. por.). Zároveň ale zistil aj to, že podané dovolanie je potrebné odmietnuť na neverejnom zasadnutí, lebo je zrejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371 Tr. por.

Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len dovolací súd) úvodom pripomína, že dovolanie je mimoriadny opravný prostriedok. Nielen z označenia tohto opravného prostriedku ako mimoriadneho, ale predovšetkým zo samotnej úpravy dovolania v Trestnom poriadku je zrejmé, že dovolanie nie je určené k náprave akýchkoľvek pochybení súdov, ale len tých najzávažnejších - mimoriadnych procesných a hmotnoprávných chýb. Tie sú ako dovolacie dôvody taxatívne uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 Tr. por., pričom v porovnaní s dôvodmi zakotvenými v Trestnom poriadku pre zrušenie rozsudku v odvolacom konaní sú koncipované podstatne užšie.

Dovolanie smeruje proti rozhodnutiu, ktorým bola vec právoplatne skončená. Predstavuje tak výnimočný prielom do inštitútu právoplatnosti, ktorý je dôležitou zárukou stability právnych vzťahov a právnej istoty. Možnosti podania dovolania, vrátane dovolacích dôvodov, sú striktne obmedzené, aby sa širokým uplatnením tohto mimoriadneho opravného prostriedku nezakladala ďalšia riadna opravná inštancia a dovolanie nebolo chápané len ako „ďalšie“ odvolanie.

V posudzovanej trestnej veci obvinený D. D. uplatnil dôvody dovolania uvedené v ustanovení § 371 ods. 1 písm. c/ a g/ Tr. por., podľa ktorých dovolanie možno podať, ak

- zásadným spôsobom bolo porušené právo na obhajobu,

- je rozhodnutie založené na dôkazoch, ktoré neboli súdom vykonané zákonným spôsobom.

Vo všeobecnej rovine treba k ostatnému dovolaciemu dôvodu uviesť, že z citovaného ustanovenia je zrejmé, že tento dôvod dovolania sa vzťahuje k najdôležitejšej fáze trestného konania - k dokazovaniu. Dokazovanie prebieha v štyroch etapách, začína vyhľadávaním, nasleduje etapa zabezpečovania dôkazov, potom ich vykonávanie a na záver etapa hodnotenia dôkazov. Za dôkaz pritom môže slúžiť všetko, čo môže prispieť k náležitému objasneniu veci a čo sa získalo z dôkazných prostriedkov podľa Trestného poriadku alebo podľa osobitného zákona.

Dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. sa vzťahuje predovšetkým k tretej etape dokazovania, t. j. k vykonávaniu dôkazov súdom. Logicky však zahŕňa aj predchádzajúce dve štádiá dokazovania, lebo dôkazy zadovážené v rozpore so zákonom, nie sú v trestnom konaní použiteľné a hodnotiteľné ani v prípade, ak by ich súd na hlavnom pojednávaní vykonal v súlade s príslušnými ustanoveniami Trestného poriadku. Aby bol tento dovolací dôvod skutočne obsahovo naplnený, musí sa zároveň súdne rozhodnutie o nezákonné dôkazy aj reálne opierať.

Avšak tento dovolací dôvod sa nevzťahuje na posledné štádium dokazovania - na fázu hodnotenia dôkazov. V trestnom konaní platia zákonom stanovené pravidlá pre zisťovanie skutkového stavu veci a pre hodnotenie dôkazov. Podľa nich je potrebné zisťovať skutkový stav veci v rozsahu, ktorý je nevyhnutný pre rozhodnutie. Trestný poriadok nestanovuje žiadne pravidlá, pokiaľ ide o mieru dôkazov potrebných na preukázanie určitej skutočnosti, ani váhu jednotlivých dôkazov. Platí zásada voľného hodnotenia dôkazov vyjadrená v § 2 ods. 12 Tr. por., podľa ktorej orgány činné v trestnom konaní a súd hodnotia dôkazy získané zákonným spôsobom podľa svojho vnútorného presvedčenia založeného na starostlivom uvážení všetkých okolností prípadu jednotlivo i v ich súhrne nezávisle od toho, či ich obstaral súd, orgány činné v trestnom konaní alebo niektorá zo strán.

Dovolací súd v rámci svojej rozhodovacej praxe ustálil, že ak by záver orgánu činného v trestnom konaní alebo súdu učinilý v zmysle § 2 ods. 12 Tr. por. o tom, že určitú skutkovú okolnosť považuje za dokázanú, a že ju nebude overovať ďalšími dôkazmi, zakladal opodstatnenosť dôvodu dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., odporovalo by to viazanosti dovolacieho súdu zisteným skutkom podľa ustanovenia § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por., ktoré vyjadruje zásadu, že účelom dovolacieho konania je

posudzovanie právnych otázok, nie posudzovanie správnosti a úplnosti zistenia skutkového stavu. Námietky obvineného k obsahu a rozsahu vlastnej úvahy súdu o voľbe použitých dôkazných prostriedkov a námietky k hodnoteniu dôkazov spôsobom, ktorý nezodpovedá predstavám obvineného, svojim obsahom nenapĺňajú nielen dovolací dôvod podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por., ale ani žiaden iný dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 Tr. por., keďže obvinený D. D. v podanom dovolaní namieta predovšetkým skutkové závery okresného a krajského súdu.

V tomto smere Najvyšší súd Slovenskej republiky považuje za potrebné zdôrazniť, že dôvod dovolania uvedený v ustanovení § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je naplnený len vtedy, ak rozhodnutie je založené na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku alebo na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia, pričom správnosť a úplnosť zisteného skutku dovolací súd nemôže skúmať a meniť.

K tomuto dovolaciemu dôvodu je potrebné vo všeobecnosti uviesť, že tento je daný v prípadoch, keď rozhodnutie súdov spočíva na nesprávnom právnom posúdení zisteného skutku. Pri posudzovaní oprávnenosti tvrdenia o existencii tohto dovolacieho dôvodu je dovolací súd vždy viazaný konečnými skutkovými zisteniami, ktoré vo veci urobili súdy prvého a druhého stupňa. V rámci posudzovania existencie tohto dovolacieho dôvodu súd skúma, či skutok ustálený súdmi v pôvodnom konaní bol správne podradený (subsumovaný) pod príslušnú skutkovú podstatu trestného činu upravenú v Trestnom zákone. Len opačný prípad odôvodňuje naplnenie tohto dovolacieho dôvodu. Do úvahy prichádzajú alternatívy, že skutok mal byť právne kvalifikovaný ako iný trestný čin alebo, že skutok nie je trestným činom.

Spomenutý dovolací dôvod napĺňa aj zistenie, že rozhodnutie je založené na nesprávnom použití iného hmotnoprávneho ustanovenia. Pod nesprávnym použitím iného hmotnoprávneho ustanovenia sa rozumie napr. nedostatočné posúdenie okolností vylučujúcich protiprávnosť činu (§ 24 až 30 Tr. zák.), premlčanie trestného stíhania (§ 87 Tr. zák.), ďalej pochybenie súdu pri ukladaní úhrnného trestu, súhrnného trestu, spoločného trestu alebo ďalšieho trestu (§ 41 až § 43 Tr. zák.) ako aj pri ukladaní trestu obzvlášť nebezpečnému recidivistovi (§ 47 ods. 2 Tr. zák.). Ustanovenie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. sa vzťahuje aj na nesprávne použitie iných právnych predpisov než Trestného zákona, napr. Občianskeho zákonníka, Obchodného zákonníka, zákona o konkurze a reštrukturalizácii a pod., pokiaľ tieto majú vzťah ku právnej kvalifikácii skutku.

Naopak, z dikcie § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. je evidentne zrejmé, že dôvodom dovolania nemôžu byť nesprávne skutkové zistenia. Dovolací súd skutkové zistenia urobené súdmi prvého a druhého stupňa nemôže ani meniť, ani dopĺňať. Inak povedané, vo vzťahu ku skutkovému stavu zistenému súdmi prvého prípadne druhého stupňa, ktorý je vyjadrený v tzv. skutkovej vete výroku, môže obvinený v dovolaní uplatňovať len námietky právneho charakteru, nikdy nie námietky skutkové. Za skutkové sa pritom považujú tie námietky, ktoré smerujú proti skutkovým zisteniam súdov, proti rozsahu vykonaného dokazovania prípadne proti hodnoteniu dôkazov súdmi oboch stupňov.

Dovolací súd nie je možné chápať ako tretiu „odvoláciu“ inštanciu zameranú k preskúmaniu rozhodnutia súdu druhého stupňa. Dovolací súd nemôže v tomto konaní posudzovať správnosť a úplnosť skutkových zistení, pretože nie je oprávnený bez ďalšieho prehodnocovať vykonané dôkazy bez toho, aby ich mohol v konaní o dovolaní sám vykonávať. Ťažisko dokazovania je v konaní pred súdom prvého stupňa a jeho skutkové závery môže dopĺňovať, alebo korigovať len odvolací súd.

V dovolacom konaní tiež platí, že obsah konkrétne uplatnených námietok, tvrdení a právnych názorov, o ktoré sa v dovolaní opiera existencia určitého dovolacieho dôvodu musí skutočne vecne zodpovedať zákonnému vymedzeniu takého dovolacieho dôvodu podľa § 371 Tr. por. Pokiaľ tomu tak nie je a podané dovolanie len formálne odkazuje na príslušné ustanovenie upravujúce dôvody dovolania, pritom ale v skutočnosti obsahuje argumenty stojace mimo uplatneného dovolacieho dôvodu, ide o dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por.

O dovolanie, ktoré je potrebné odmietnuť podľa § 382 písm. c/ Tr. por. podľa ustálenej rozhodovacej

praxe dovolacieho súdu ide spravidla aj vtedy, ak obvinený v dovolaní v podstate len opakuje námietky uplatnené už skôr v konaní pred súdom prvého a druhého stupňa, s ktorými sa súdy oboch stupňov dostatočne a správne vyrovnali.

V posudzovanom prípade tvorila základ dovolacích námietok obvineného kritika spôsobu, ktorým oba súdy hodnotili vykonané dôkazy. Obvinený jednotlivé dôkazy (výpovede svedkov a znalecký posudok) v dovolaní hodnotil inak ako súdy, lebo hodnotenie dôkazov súdmi vyznievajúce v jeho neprospech nezodpovedalo jeho predstavám.

Je teda evidentné, že dovolacie námietky obvineného obsahovo nenapĺňajú dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. g/ Tr. por. a už vonkoncom sa netýkajú právnej kvalifikácie skutku tak, ako to má na mysli dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. i/ Tr. por. Predstavujú len skrytú snahu obvineného, aby bolo rozhodnuté v jeho prospech.

Najvyšší súd Slovenskej republiky rovnako tak zistil, že dovolacie námietky obvineného D. D. obsahovo nenapĺňajú ani dôvod dovolania podľa § 371 ods. 1 písm. c/ Tr. por., keďže dovolací súd pre takýto záver v konaní okresného a krajského súdu nenašiel žiaden podklad.

Podľa § 382 písm. c/ Tr. por., dovolací súd na neverejnom zasadnutí uznesením, bez preskúmania veci, odmietne dovolanie, ak je zřejmé, že nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371.

Vychádzajúc tak z vyššie uvedených teoretických východísk, ustálenej rozhodovacej praxe a prezentovaných úvah dovolací súd konštatuje, že v trestnej veci obvineného nie sú splnené dôvody dovolania podľa § 371, preto s použitím cit. § 382 písm. c/ Tr. por. dovolanie obvineného D. D. na neverejnom zasadnutí odmietol.

#### **Poučenie:**

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.